

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Departamentul de Psihopedagogie specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Psihopedagogie specială Psihopedagogie specială /Cod calificare: L060070020

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Educarea persoanelor cu dizabilități multiple						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ.dr. Andrea Hathazi						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asistent univ. dr. Ioana Tufar						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	V	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					11
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoștințe de bază din disciplina Psihologia deficiențelor vizuali și Psihopedagogia deficiențelor de auz
4.2 de competențe	Abilități de evaluare psihopedagogică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Materiale didactice și softuri specifice pentru persoanele cu deficiențe multiple existente la departament sau preluate de pe Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Materiale didactice și softuri specifice pentru persoanele cu deficiențe multiple existente la departament sau preluate de pe Internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C2. Interpretarea și utilizarea rezultatelor evaluărilor psihopedagogice ale copiilor/adolescenților și adulților cu dizabilități, dar și a comportamentului acestora în diferite situații de dezvoltare, învățare și de viață</p> <p>C.4. Consilierea orientarea și asistarea psiho-pedagogică a diverselor categorii de persoane cu deficiente vizuale (copii / elevi, familii ale elevilor, profesori din școlile pentru copii cu deficiență de vedere sau din școli inclusive).</p> <p>C5. Autoevaluarea și ameliorarea continuă a practicilor profesionale și a evoluției în carieră în sfera educației persoanelor cu deficiente vizuale</p>
Competențe transversale	<p>Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică</p> <p>Utilizarea platformelor de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională</p> <p>Familiarizarea cu rolurile și activitățile specifice muncii în echipă și distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate. Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multi-disciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul psihopedagogului în echipa multidisciplinară.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare și utilizarea lor adecvată în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară. • Utilizarea competențelor dobândite în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza comparativă a principalelor modalități de diagnostică a persoanelor cu deficiențe multiple, a principiilor de aplicare și utilizarea adecvată a acestora în diverse situații de evaluare • Descrierea strategiilor de evaluare psihopedagogică, funcțională și bazată pe curriculum, utilizate la elevii cu deficiență multiplă • Identificarea principalelor nevoi ale persoanelor cu deficiențe multiple și ale familiilor acestora pentru explicarea principalelor modalități de sprijin și asistență psihopedagogică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Noțiuni introductive. Definiție, caracteristici și implicații ale dizabilităților multiple.	Expunere interactivă, Studii de caz	Prezentări video
Etiologia deficiențelor multiple. Principalele sindroame.	Expunere interactivă. Fișe de observație	Prezentări video

Procesul de evaluare în contextul deficienței multiple. Echipa multidisciplinară.	Expunere interactivă, Studii de caz. Dezbateri	Prezentări video
Evaluarea funcțională.	Expunere interactivă. Studii de caz. Program de activități și exerciții.	Prezentări video Softuri educaționale
Instrumente utilizate în evaluare. Scale de dezvoltare.	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video
Procesul de intervenție. Strategii utilizate.	Expunere interactivă. Studii de caz. Dezbateri	Prezentări video
Dezvoltarea deprinderilor de comunicare.	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video
Sisteme și modalități de comunicare la persoanele cu dizabilități multiple/ surdocecitate.	Expunere interactivă. Studii de caz. Dezbateri	Prezentări video
Planul de Intervenție Personalizat.	Expunere interactivă. Metoda exercițiului.	Prezentări video
Procesul eficient de predare- învățare.	Expunere interactivă. Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercițiului.	Prezentări video
Managementul tulburărilor de comportament.	Expunere interactivă. Studii de caz	Prezentări video
Evaluarea curriculară.	Expunere interactivă.	Prezentări video
Dezvoltare socio-emotională. Elemente de educație sexuală.	Expunere interactivă. Studii de caz.	Exerciții de simulare
Formarea abilităților de viață cotidiană la copiii cu dizabilități multiple.	Expunere interactivă. Studii de caz. Dezbateri	Prezentări video
<p>Aitken, S., Bultjens, M., Clark, C., Eyre, J.T. and Pease. L. (Eds) (2007), <i>Procesul de predare- învățare la copiii cu surdocecitate</i>, București, Editura Semne</p> <p>Alsop, L. (2002). <i>Understanding Deafblindness</i>. Logan: Utah, dba HOPE, Inc.</p> <p>Best, A. (1997). Management issues in multiple disabilities. In H. Mason, S. McCall (Eds.) <i>Visual impairment. Access to education for children and young people</i> (pp. 377-385), London: David Fulton Publishers.</p> <p>Chen, D. (1999). Learning to Communicate: Strategies for Developing communication with Infants Whose Multiple Disabilities include Visual Impairment and Hearing Loss. <i>Resources</i>, 10 (5), 1-6.</p> <p>Hathazi, A. (2004). <i>Evaluarea copilului cu surdocecitate</i>, Bucuresti: Ed. Semne.</p> <p>Hathazi, A. (coord.) <i>Comunicarea în contextul deficienței multiple</i>, Vol.I. Cluj- Napoca, Presa Universitară Clujeană</p> <p>Mar, H.H., & Cohen, E.J. (2002). Educating students who have visual impairments and who exhibit emotional and behavior problems. In S.Z. Sacks, R.K. Silberman, R.K. (Eds.), <i>Educating students who have visual impairments with other disabilities</i> (pp. 263-302), 2nd Ed., Paul H. Brooks Publishing Co., Baltimore.</p> <p>McInnes, J.M. și Treffry, J.A. (2001). <i>Copilul cu surdocecitate - Ghid de dezvoltare</i>. București: Editura Semne.</p> <p>Miles, B., & Riggio, M. (1999). <i>Remarkable Conversations</i>. Massachusetts: Perkins School for the Blind.</p> <p>Rosen, S. (2002). Educating students who have visual impairments with neurological disabilities. S.Z. Sacks, R.K. Silberman (Eds.), <i>Educating students who have visual impairments with other disabilities</i> (pp. 221-262), 2nd Ed. Baltimore: Paul Brookes Pub. Co.</p>		

<p>Sacks, S.Z., & Silberman, R.K. (Eds.) (2002). <i>Educating students who have visual impairments with other disabilities</i>, 2nd Ed. Baltimore: Paul H. Brooks Publishing Co.</p> <p>Souriau, J. (2000). Surdo-cecitate et le developpement de la communication. Problemes et strategies adaptatives. <i>Enfance</i>, nr.1.</p> <p>Westling, D.D., Fox, L. (2000). <i>Teaching students with severe disabilities</i>, 2nd Ed. London: Prentice-Hall International.</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Caracteristicile interacțiunilor copiilor cu deficiențe multiple.	Dezbateri. Studii de caz.	Prezentări video
Practici eficiente în intervenția timpurie.	Studii de caz. Dezbateri.	Prezentări video
Observația ca deprindere necesară în evaluarea funcțională.	Dezbateri. Fișe de observație	Prezentări video
Etiologia deficiențelor multiple: principalele sindroame.	Expunere interactivă. Fișe de observație	Prezentări video
Administrarea sceleror de dezvoltare și valorificarea rezultatelor.	Aplicații practice Studiu de caz	Prezentări video Fișe de observație
Planul de intervenție personalizat. Aplicații.	Studii de caz. Dezbateri.	Prezentări video
Jocul la copiii cu dizabilități multiple/surdocecitate	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului.	Prezentări video
Programe de dezvoltare ale deprinderilor de comunicare.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului.	Prezentări video. Analiza programe
Sisteme de comunicare utilizate în deficiența multiplă.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda demonstratiei	Prezentări video
Programele de intervenție în tulburările de comportament.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului.	Prezentări video. Analiza programe
Familia - partener in intervenție. Aspecte ale consilierii părinților.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului. Metoda demonstratiei	Prezentări video
Adaptări în mediul de învățare al copilului cu dizabilități multiple.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului. Metoda demonstratiei	Prezentări video
Tehnologii informatice în sprijinul persoanelor cu dizabilități multiple.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda demonstratiei si metoda exercitiului.	Prezentări video Exerciții de simulare
Metoda portofoliului în educarea copiilor cu dizabilități multiple.	Studii de caz. Dezbateri.	Analiza programe
Bibliografie		
<p>CoupeO’Kane, J., Goldbart, J. (1998), <i>Communication Before Speech</i>, London: David Fulton Publishers</p> <p>Drăgan, L, Văcărescu, A. (2002), <i>Elemente de surdodidactică</i>, Timișoara, Editura Orizonturi Universitare</p> <p>Gleason, D., Smith, A.W. (1997), Early interactions with children who are deafblind, in <i>Db-</i></p>		

Link, May, 1997, pp.1-7

Joffe, E., Rikhye, C.H. (1991), Orientation and Mobility for students with severe visual and multiple impairments: a new perspective, in *Journal Of Visual Impairment and Blindness*, 85, 5

McInnes, J.M. și Treffry, J.A. (2001), *Copilul cu surdocecitate-Ghid de dezvoltare*, Editura Semne, București

McLetchie, B.A.B., Riggio, M.(1997), *Competencies for teachers of learners who are deafblind*, Watertown, MA: Perkins School for the Blind

Miles, B., Riggio, M. (1999), *Remarkable Conversations*, Massachusetts Perkins School for the Blind

Nind, M., Hewett, D. (1988), *Interaction as curriculum*, British Journal of special Education 15, 55-57

Orelove, F.P., Sobsey, D.(1996), *Educating children with multiple disabilities: a transdisciplinary approach*, London, Paul H. Brookes Publishing Co

Runceanu, Laura (2004), *Scale pentru evaluarea copiilor cu deficiente vizuale severe/ cecitate, traducere și adaptare*, curs, Cluj-Napoca, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Catedra de Psihopedagogie Specială

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității academice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

NOTA: *Cursurile si seminariile – prin obiective si prin continut sunt coroborate cu așteptările reprezentanților comunității academice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului.*

- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a **Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004**
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participare activă	Observație	
	Examen scris	Examen	70% 1 punct oficiu 10%
10.5 Seminar/laborator	Prezența 75%		10%
	Portofoliu	Analiza produselor activității	10%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Elaborarea independentă a unui plan de evaluare ➤ Elaborarea unui studiu de caz complet privind o activitate complexă de intervenție, de predare-învățare			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

14.09.2013

Lector univ.dr. Andrea Hathazi

Asist.univ.dr. Ioana Tufar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

Conf.univ.dr. Adrian Roșan